

[Harald Petersen.]

fra eller forbeholdt sig sin Stilling. Da Resultatet blev forelagt Det udenrigspolitiske Nævn, var det Ministeriets Standpunkt, der præsenteredes. Jeg maa maaske her tilføje den personlige Bemærkning, at jeg for min Del ikke vilde have været med til dette Noteudkasts Udformning i den daværende Skikkelse, saafremt Udenrigsministeren havde været ude af Stand til at anbefale det med den Indsigt og Autoritet, han repræsenterede ogsaa i mine Øjne. Jeg maa i det hele taget sige, at jeg ved Behandlingen af det sydslesvigske Spørgsmaal forskellige Faser paa ethvert Trin har tillagt den ansvarlige Udenrigsministers Skøn og Vurdering en meget betydelig, for ikke at sige afgørende Vægt. Gang paa Gang har jeg ved Drøftelserne af disse Anliggender appelleret til Udenrigsministerens diplomatiske og fagpolitiske Skøn, og mig bekendt er ingen Regeringsafgørelse truffet mod den højtærede Udenrigsministers Protest og intet Standpunkt indtaget eller udformet uden hans direkte Accept. Jeg er derfor personlig baade overrasket og pinligt berørt af den højtærede Udenrigsministers Tale forleden. Det forekommer mig, at Talen som Forsvarstale var et eneste stort Angreb paa Udenrigsministeren selv.

Jeg indrømmer, at den højtærede Ministers Tale forleden var klar, klarere end nogen anden Proklamation fra hans Side i den hidtil forløbne Periode, i hvilken han har beklædt sin nuværende Stilling. Talen forleden Dag var klar i sin Afvisning af Tanken om dansk Støtte til Kravet om, at der traktatmæssigt sikres Sydslesvigerne Adgang til at stemme sig til Danmark, selv om Udenrigsministeren i anden Forbindelse ogsaa udtrykte sin Tilslutning til Haabet om, at Sydslesvigerens Selvbestemmelsesret maa blive en Realitet. Men jeg maa forstaa, at dette klare Standpunkt, ud fra hvilket en Afstemning ad Aare, som det hedder, nu faktisk skrinlægges af Udenrigsministeren, har været Resultatet af en gradvis Modningsproces, der vel egentlig først har sat Blomst efter hans Overgang til den nuværende Regering; i alt Fald maa det være sket i Tiden fra Midten af September i Aar til Begyndelsen af December. Naar jeg saa nøjagtigt kan tidfæste Begivenheden, skyldes det, at jeg som Minister, altsaa i Mod-

sætning til den tidligere Statsminister, efter hvad den højtærede Udenrigsminister sagde, havde for Skik at drøfte og forelægge for Udenrigsministeren mine offentlige Udtalelser, saa snart de havde en mere principiel Karakter eller var rettet udadtil, og det, hvad enten det har drejet sig om forsvarspolitiske Problemer eller grænsepolitiske.

Da jeg midt i September i Aar, altsaa kun et Par Uger før Rigsdagens Indkaldelse, i en forholdsvis spændt politisk Situation, skulde tale ved et Møde her paa Sjælland, og da jeg ogsaa der, som Situationen politisk havde formet sig, ønskede at gøre nogle Bemærkninger om Problemet Sydslesvig ud fra den positive, men tillige nøgterne Stilling, jeg altid har haft til dette Spørgsmaal, forelagde jeg mine Udtalelser paa Forhaand til Orientering og Godkendelse for Udenrigsministeren umiddelbart efter Afslutningen af et af vore Ministermøder i September Maaned.

Jeg sagde i den Tale i Ringsted om det sydslesvigske Spørgsmaal forskellige Ting, idet jeg, som Regeringen altid gjorde det, erklærede mig enig i, at 19. Oktober-Noten var vort Grundlag for den Politik, vi skulde føre udadtil over for de allierede Magter, indtil den blev ændret, og jeg føjede til, at der var Enighed om, at vi ikke skulde ud i nationale Eksperimenter, og at vi ikke ved at forcere Udviklingen skulde forsøge at plukke en Frugt, som ikke var moden. Jeg føjede dertil et Par Bemærkninger om, at det, som Striden stod om, faktisk var de Problemer, der vendte indad mod os selv og drejede sig om Forstaaelsen af en Sikring af den Selvbestemmelsesret, der ogsaa stod nogle Bemærkninger om i 19. Oktober-Noten, og saa føjede jeg til — jeg beder om Formandens Tilladelse til et kort Citat —:

„Venstres Standpunkt her er: Selvbestemmelsesretten skal være en Realitet og ikke blot en tom Frase. Men her har de 4 gamle Partier ogsaa et fælles Ansvar. Vi maa ikke glemme, at 19. Oktober-Noten skabte baade Haab og Forventning i Sydslesvig. Den har paaført os en Forpligtelse over for Mindretallet Syd for Grænsen, der i Tro til Notens har sat sit Arbejde ind paa Danskhedens Sag dernede. Derfor maa Notens Begreb og Indhold klarere udformes, saa vi klargør for os selv, hvad der ligger deri.“